

SPSMP_MTO2 Metodologie 2

Bc. Rolníková Simona

- Téma:** Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
Problém: Problematika integrace žáků s mentálním postižením do základní školy
Otázka: Je vhodná individuální integrace žáků s mentálním postižením do běžné třídy běžné základní školy?

Integrace je chápána jako začlenění jedince do společnosti, ale i také jako naplnění jeho seberealizace a sebeuspokojení.

Školní integrace je dynamický, postupně se rozvíjející pedagogický jev, kde dochází k partnerskému soužití zdravým a postižených na úrovni vzájemně vyvážené adaptace během jejich vzdělávání a výchovy.

Školská integrace je ze všech druhů zdravotního postižení neproblematičtější právě u žáků s mentálním postižením.

Pro integraci žáků s mentálním postižením kromě školní asistence, individuálního vzdělávacího plánu a speciálně pedagogického poradenství pro učitele žádné speciální prostředky nemáme.

Cílem mého výzkumu je zjistit, zda je individuální integrace žáků s mentálním postižením do běžné třídy běžné základní školy úspěšná a zda je vhodnější, než vzdělávání na speciálních školách.

Hlavní výzkumná otázka: Je vhodná individuální integrace žáků s mentálním postižením do běžné třídy běžné základní školy?

Jako výzkumnou strategii jsem si vybrala kvantitativní výzkum, protože k mému výzkumu potřebuji získat co nejvíce informací od co nejvíce respondentů, abych mohla najít vztahy, které mohou poté zobecnit na populaci. Proto si myslím, že se zde nehodí kvalitativní výzkum. Budu nadále pracovat s kvantitativní výzkumem.

Hypotézy: TEORETICKÁ: Čím je stupeň mentálního postižení větší, tím je integrace v běžné třídě základní školy problematičtější.

PRACOVNÍ: Příprava na výuku třídy s integrovaným žákem je náročnější, než bez integrovaného žáka.

Většina spolužáků mají potřebu a snahu integrovanému jedinci pomáhat.

Individuální integrace má pro rodinu jedince pozitivní vliv.

Pedagogové spíše souhlasí, než nesouhlasí s integrací žáků s mentálním postižením základních škol.

Koncept: Náročnost integrace mentálně postiženého žáka v běžné škole
Konceptualizace: Integrace žáka s mentálním postižením je zvláště náročná na přípravu pedagogů a má velký vliv na spolužáky integrovaného žáka a jeho rodinu.

Operacionalizace: Příprava pedagogů na vyučování.
Spolupráce spolužáků s integrovaným jedincem.
Sociální vliv integrace na rodinu integrovaného žáka.
Dostatečná finanční, personální a materiální podpora.

Pro můj výzkum jsem jako nejvhodnější způsob sběru dat zvolila dotazník. Dotazník obsahuje otázky uzavřené i otevřené s možností doplnění vlastních odpovědí.
Dotazník je určen pro učitele běžných základních škol.

Výhody:

- rychost realizace
- přesně zvolené otázky
- jednoduchý na vyplnění
- rychlé vyhodnocení dotazníků

Nevýhody:

- obtížnost získat respondenty
- možné odmítnutí
- malá návratnost
- možnost nepravdivých odpovědí respondentů

1) Byla integrace žáků s mentálním postižením na vaší škole vždy úspěšná?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

2) Myslíte si, že je nutné speciálně pedagogické vzdělání učitelů, kteří mají ve třídě integrovaného žáka?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

3) Je výuka ve třídě s integrovaným žákem složitější, než výuka v třídě bez integrovaného žáka?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

4) Jak často spolupracují rodiče se školou integrovaného žáka?

- a) každý den
- b) několikrát týdně
- c) několikrát měsíčně
- d) několikrát ročně

5) Má vaše škola dostatek speciálních pomůcek pro integrovaného žáka?

- a) ano, máme všechny potřebné pomůcky
- b) ano, ale některé pomůcky ještě potřebujeme
- c) ne, většinu důležitých pomůcek stále nemáme
- d) ne, nepotřebujeme je

6) Má integrovaný žák pedagogického asistenta?

- a) ano, asistent je důležitý
- b) ano, ale asistent není potřebný
- c) ne, nepotřebujeme ho
- d) ne, ale potřebovali bychom ho

7) Myslíte si, že je integrace pro integrovaného žáka s mentálním postižením prospěšná?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

8) Jaké si myslíte, že jsou výhody integrace žáků s mentálním postižením?

.....

9) Jaké si myslíte, že jsou nevýhody integrace žáků s mentálním postižením?

.....

10) Spolupracují ostatní spolužáci s integrovaným žákem?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

11) Myslíte si, že je integrace žáka s mentálním postižením prospěšná pro jeho spolužáky?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

12) Myslíte si, že by se měli žáci s mentálním postižením vzdělávat výhradně ve speciálních školách?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

Největší problémem pro mne bylo stanovení hypotéz, konceptualizace a také operacionalizace. Stále si nejsem jista, zda jsem hypotézy formulovala ve výzkumu dobře. Jako další problém pro mne bylo správné formulování otázek včetně odpovědí v dotazníku.

Při sestavování dotazníku musím být velmi opatrná, aby otázky byly srozumitelné pro všechny respondenty. Myslím, že žádné etické problémy se při výzkumu neobjeví.

Do dotazníku jsem zařadila i otevřené otázky, zde je možnost, že respondenti na otázky nebudou chtít odpovědět. Po zvážení bych možná otevřené otázky úplně vypustila. Pokud ovšem respondenty v úvodu dotazníku budu informovat o anonymitě dotazníku a také o tom, že si jejich odpovědi cením a vážím, tak si myslím, že mi otevřené otázky rádi vyplní. Důležité je respondenty informovat, že správnost otázek je velmi důležitá pro můj výzkum.

Literatura:

1. BARTOŇOVÁ, M., BAZALOVÁ, B., PIPEKOVÁ, J. *Psychopedie: Texty k distančnímu vzdělání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-144-7.
2. BARTOŇOVÁ, M. a VÍTKOVÁ, M. *Podmínky integrativního/inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. In PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0.
3. ČERNÁ, M. a kol. *ČESKÁ PSYCHOPEDIE: SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM*. 1. vyd. Praha: Karolium, 2008. ISBN 978-80-246-1565-3.
4. PIPEKOVÁ, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0.
5. PIPEKOVÁ, J. *Osoby s mentálním postižením ve světě současných edukativních trendů*. 1. vyd. Brno: MSD, s.r.o., 2006. 208 s. ISBN 80-86633-40-3.
6. SLOWÍK, J. *SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 160 s. ISBN 978-80-247-1733-3.
7. ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 184 s. ISBN 80-7178-506-7.
8. VANČURA, J. *Zkušenost rodičů dětí s mentálním postižením*. 1.vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007. 151 s. ISBN 978-80-87029-14-5
9. VÍTKOVÁ, M. et. al. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami I*. Brno: Paido, 2007. 354 s. ISBN 978-80-7315-163-8.
10. VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Integrativní speciální pedagogika: Integrace školní a sociální*. 2. vyd. Brno: Paido, 2004. 463 s. ISBN 80-7315-071-9.